

Notice of adjournment Motion re: Strike of the Bangalore University Students

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಮುಷ್ಕರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಅದು ಏನಾಯಿತು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದನ್ನು ತೀರ ಲಘುವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರು ಆ ಕಡೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಬೇಕು. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ರಾತ್ರಿ ಪೊಲೀಸಿ ನವರು ಕಾರೇಜು ಹಾಸ್ಟಿಲಿನ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಒಡೆದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ತೊಂದರೆಗಳು ಆಗಬಹುದು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನಮಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೈಮುಗಿದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ಇವೊತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಂಧೋಳನವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

2-30 P.M.

ನನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ನಾನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಏನು ಅವರ ನೋಟೀಸ್‌ಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಹೇಳಿ, ನಾವು ಸಹ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಾಂತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

Mr. SPEAKER.—I have not given consent to this notice of adjournment. The Hon. Member is at pains to persuade me to give consent. Mr. Vatal Nagaraj may be brief.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿಮಗೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೊಲೀಸಿನವರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ತಂದು ಓದಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರು ಏನು ಧರ್ಮರಾಯರು ಅಲ್ಲ. ಪೊಲೀಸಿನವರ ವಿಚಾರ ಏನು ಎಂಬುದು ನನಗೆ 7-8 ವರ್ಷದಿಂದ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಜಾಗ್ರತೆ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನೆ ದಿವಸ ಕಾರೇಜ್ ಹಾಸ್ಟಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಎರಾ ರೂಮ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಡೆದುಹಾಕಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸಾರ್. ಈ ಮೊದಲು ನಾನು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಯನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಒಂದು ದಿವಸ ಇಚ್ಛೆ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಸಹ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಎದ್ದು ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have not given consent. There is no debate. Only the Hon. Member wants to persuade me to give consent.

† ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಗುರುಡ್ಡಿಯವರು ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ರಾಜಿ ಏಟು ತಿಂದಿದ್ದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಜಾಗೃತೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಎರಡು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರೂಮ್‌ಗಳ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಒಡೆಯುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿತ್ತು? ಈ ಮುಷ್ಕರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಡು ಎಂದು ನಿಂತಾಗ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ವಿಶೇಷ ಹೆಚ್ಚಿದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮುಖಂಡರು ಕುಳಿತು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ನೆನ್ನೆ ದಿವಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಟೆರರ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಫೈರಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕೆಡುವವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿತ್ತೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೆ ಜನರು ಪೋಲೀಸಿನವರಿಂದ ಬಂದೂಕಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈಗ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ (ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಗಾಗಿ ತಂದಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಘಟನಾವಳಿಗಳು ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಳುವಳಿ ಬಗ್ಗೆ ಇದೆ. ಇವೊತ್ತು ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಉಗ್ರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ತಾಳುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಷ್ಕರ ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಮೂಹದ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏನು ಹಿತವಚನಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಂದಮೇಲೆ, ಬಹುಶಃ ಅಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇದು ಸಮಾಧಾನವಾಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಧಾನವಾಗದೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉದ್ವಿಕ್ತರಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಲಹೆಯನ್ನೂ ಒಪ್ಪದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳ ಶಾಂತವಾಗಿ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮುಖಂಡರುಗಳೇ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿಸಿರುವುದು ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಹನ ಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಸಂಯಮತೆ ನಿನ್ನೆ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುವ ವರೆಗೆ ಇತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಮತ್ತು ಶಾಂತರ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಲು ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎದುರಿಗೇನೇ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಎಲ್ಲರೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರವಾದರೂ, ಸರ್ಕಾರ ನಾವು ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಬೇಕೊ ಬೇಡವೋ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅದೇತ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೈ ಹಾಕುವ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವರಿಕೆಯಾದರೆ ಆಗ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರವೇಶಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಕ್ಷಿನಲ್ಲೂ ಸಹ ನಮೂದಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಅನೇಕ ಸಾರಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂದು ಬಹಳ ಸಂಯಮದಿಂದ, ಸಹನೆಯಿಂದ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರಿ ಅಥವಾ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಹೋಗಿದೆ, ನಂಬಿಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರವರ್ಗದವರೇ ಹೊಣೆ ಇರಬಹುದು. ಇವೊತ್ತು ಇದು ಒಬ್ಬರು ರಿಟ್ರಾಕ್ಟಿವ್‌ರವರ ಮೇಲೆ ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಸಿಂಡಿಕೇಟಿನವರ ಮೇಲೆ ಇರಬಹುದು. ಇವು ಮೂರರ ಮೇಲೂ ಸರಿಯೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹೋರಾಟ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಹೊರಬೇಕಾದ್ದು ಉಪಕುಲಪತಿಗಳು. ಏಕೆಂದರೆ ಉಪವಾಸ ಮುಷ್ಕರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮುಂದೇನೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಜವಾಬು

ದಾರಿಯೂ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಾಮಾಹಿಕವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಷ್ಕರ ಹಾಗೂ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಎದುರಿಗೇನೇ ಉಪವಾಸ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರಿಗಿರುವ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಯಾರದ್ದೇ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲದ ಗೊಂದಲಗಳಿಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಯಾರೂ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೂ ಭೂಷಣವಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ಮತ್ತು ಇದು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕಳೆದ ಐದಾರು ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ನೀವು ಶಮನ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇರೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಸರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಹಾರಿಕೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿಲ್ಲ ನಿನ್ನ ನಡೆದಂತಹ ಘಟನಾವಳಿಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದೊಳಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸರು ಕೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇದುವರೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ನಾವು ಅಲ್ಲ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಟಯರು ಗ್ಯಾಸ್ ಚಲ್ಲಿದರು, ರಾಶಿ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಹಸಳೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಎಳೆದು ಹೊಡೆದರು ಮತ್ತು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಹುಡುಗರನ್ನು ಎಳೆದು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು. ನನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗೋವಿಂದರಾಜುಪ್ಪ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರು, ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದಸ್ವಾಮಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರು, ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರೂ ಬಂದಿದ್ದರು.

ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಾರು ಹತ್ತಿರ ಬಂದರು. ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಅವರು ನಮ್ಮನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಒಳಗಡೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಕಂಡೆ. ಕೆಲವು ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ಪೈನಿಟ್ ಹೊಡೆತ ಇದ್ದುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಬಾಗಿಲು ಕದ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದೆ. ಅಲ್ಲಿರುವ ರೂಮ್ ನಂ. 318, 319, 321, 323 ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಂಡೆ. ಬಾಗಿಲನ್ನು ಭಿದ್ರ, ಭಿದ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ರಿಸರ್ವ್ ಪೊಲೀಸರು ರೂಮು ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕುಕ್ಕಿ, ಕುಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾಗರಾಜ್ ಎಂಬ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಕೈಗೆ ಏಟು, ಕಾಲಿಗೆ ತೊಡೆಗೆ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅಬ್ದಾಸ್ ಅಲಿ ಬೇಗಂ ಎಂಬುವನಿಗೆ ತುಂಬಾ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವನು ರಕ್ತಮಯ ಬಟ್ಟೆ ತೋರಿಸಿದ. ಅದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. ಅದೇ ರಕ್ತದ ಬಟ್ಟೆ. ಹುಡುಗರು ಗೊಳ್ಳೋ ಎಂದು ಆಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸಿರುವುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಖ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಎಳೆಯ ಹಸಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಶಿ ಭಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಂ.ಎಸ್.ಸಿ. ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ, ಆನರ್ಸ್ ಕ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಒಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಹುಡುಗರೇಲ್ಲಾ ಏಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ಕ್ಯಾಂಟೀನಿನಲ್ಲಿ, ಬಾತ್ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿ ಏಟು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶಾಚಿಕ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಗೆ ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಒಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಟ್ಟರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಶಹಪಾಷಗಿರಿ ಕೊಟ್ಟೆ. ನಿನ್ನೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಪೊಲೀಸರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯವಾದರೂ ಏನೇ? ಇದು ಪೊಲೀಸ್ ರಾಜ್ಯವೇ? ಈ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ? ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಶಿ ಭಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ದೂರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ನಾವು ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ ಪೊಲೀಸರು ನಮ್ಮ ಕಾರನ್ನು ತಡೆದರು. ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದು ರಾಶಿಯಿಂದ ಚದುರಿಸಿ, ಚದುರಿಸಿ ಒಡಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಶಾಂತಿ ನೆರೆಯುತ್ತದೆಯೇ? ಪೊಲೀಸಿನವರು ಹುಡುಗರನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಏತಕ್ಕೆ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ? ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ವಾರ ಕಾಲ ಶಾಂತಿ ನೆಯಮದಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪೊಲೀಸಿನವರನ್ನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿಡ್ಡು ಧರಿ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ನಾವು ಕೂಡ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಶಂಕರಗೌಡ (ವಿದ್ಯಾಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನನ್ನ ಕಾರು ಒಡೆದು ಹಾಕಿದರಲ್ಲ, ಅದು ಶಾಂತಿರೀತಿ ವರ್ತನೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ರೊಚ್ಚಿಗಿದ್ದ ಜನ ಕಾರನ್ನಲ್ಲ, ತಲೆಯನ್ನೇ ಒಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಆದಾಗ 100 ಜನ ಶಂಕರಗೌಡರು ಆಹುತಿ ಆಗಬಹುದು. ಕ್ರಾಂತಿ ಎಂಬುದು ಹುಚ್ಚು ಹೊಳೆ. ಅದರ ಮುಂದೆ ಯಾರು ನಿಲ್ಲಬಲ್ಲರು? ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮುಂದೆ ಯಾರೂ ಹೋಗುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರಗೌಡರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು. ಈ ದಿನ ತಾವು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಈ ರೊಚ್ಚಿಗೆ ಯಾರು ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಆಹುತಿಯಾಗಬಹುದು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಮೂಲ ಎಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಪ್ರಪಂಚದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ನಡೆದಿದೆ. ಎಂತೆಂತಹ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಆಹುತಿಯಾದರು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಡಿಗಾರೆ ಎಂಬ ಮಹಾವ್ಯಕ್ತಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಲಾರದೇ ಹೋದ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಎಂತೆಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ತಾವು ಮನಬಿಟ್ಟು ನೋಡಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಆಹುತಿಯಾಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಅವಸರದ ನಿರ್ಣಯದ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಇಷ್ಟೆ. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಮೂಲಕ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಪಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ಭಾಷಣ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲ ಬೇಕೆ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಉರಿಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ನೀವು ನಮ್ಮನ್ನು ನುಮ್ಮನೆ ಇರಿಸುವೆವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ? When Rome was burning Nero was fiddling ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಪ್ತು ಲಭ್ಯವಾಗಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಡಿ. ಅದುದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನಾನೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟೀಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ನಿಲುವಳಿ ನೂಚನೆಯನ್ನು ತಂದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಉಪವಾಸ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಧರಣಿ ಮುಷ್ಕರ ಇವೆಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಹೊತ್ತು ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ನಾವು ನಿಲುವಳಿ ನೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವಿಷಯವಲ್ಲ, ಮುಷ್ಕರದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಅನ್ಯಾಯ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ. ಇದು ಮ್ಯಾಟರ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟಿಕ್ಲ್ 320 ಇಂಪಾರ್ಟೆನ್ಸ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಇತರರೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ನಾನೂ ಕೂಡ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಬಾಯನಟ್‌ನಿಂದ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಚುಚ್ಚಿರುವುದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡಿದೆವು. ಇದರಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಮೂರನೇ ಮಹಡಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೆಳಗಿನ ಮಹಡಿಯವರೆಗೂ ಪೈಪ್ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬೀಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಮೇಲಿನಿಂದ ಧುಮುಕಿದ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಒಳಗೆ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಬಿಡುವುದು ಸರಿಯೇ, ತಪ್ಪೇ ಎಂಬುದು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಗಂಭೀರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹೊಡೆದುದಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನೂ ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಂಕರಗೌಡರು ಮತ್ತು ಎರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಹಕ್ಕಿಮಾಡಿ ವಾಸ್ತವಿಗೆ ಗುಂಡು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಏನಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಳಂಕ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಮಗೆ ಏನು ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾಸಚಿವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಸಚಿವರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆಹತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಅವರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಶುಭಾಶಂಕೆಗಳಿರಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಆರಿತುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಆ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಲ್ಟಾಣಿಸಿತು. ಶಿಕ್ಷಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮಂತ್ರಿಯವರಾದ ಮಾಣಿಕರಾವ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಸೇರಿ ಪೋಲೀಸಿನವರಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಏಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಅವರು ಹೊಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪುರು ಮಾಡಿದರೆ

ಹೇಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅನುಭವ ಪೊಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಸುಮ್ಮನೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕರೆಸಿ, ಆ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಈ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಏಕೆ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಾರದು ? They are shielding the man who has done lot of rotten deeds. This Government is going to shield him. This Minister is going to shield him. Why don't you say that he should be removed ?

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದೆಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ರೋಷಗಳಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಕೇಳಬಾರದು ಎಂದರೆ ಅವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಾನ ಮಾಡುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ—ಸ್ವಾಮಿ, ನಾವು ಒಂದು ಅವಸರದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಲು, ಅದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲು ಇರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಕನ್‌ವಿನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 52ನೆಯ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ಇರಬೇಕು, ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಇಂದು ಬಂದಿರುವ ಅವಸರದ ನಿರ್ಣಯ ಒಂದೇ ಒಂದು. ಪೊಲೀಸಿನವರು ಹದ್ದುಮಾರಿ ಸೀಳಿ ನಾಯಿಗಳಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಒಂದೇ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅವಸರದ ನಿರ್ಣಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಮಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ನಿಷೇಧ ಆಜ್ಞೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಸರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಾರ್ಡನ್, ಪ್ರಿನ್ಸ್ ಥಾನ್, ಲರು ಮತ್ತು ರಿಡಿಸ್ಟಾರರು ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಕೊಡದೆ ಇರುವಾಗ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಹೇಗೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಹೋದರು ? ಮೂರನೆಯ ಅಂತಸ್ತಿನಿಂದ ಲುಂಗಿ ಪಂಚೆ ಉಟ್ಟಿದ್ದ ಹುಡುಗನನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರ ಚಿತ್ರ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ಣಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ನೋಡಿರಬಹುದು. ಈಗತಾನೆ ನಡೆದಿರುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ, ನಿಲುವಳಿಸೂಚನೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ನಿಷೇಧ ಆಜ್ಞೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಈಗ. ಈ ಸಭೆ ಇಂದು ಮುಗಿಯಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಸಭೆ ಇಂದು ಮುಗಿಯದಂತೆ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಈ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ಮುಗಿಯುವ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಈಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮಾಡಿರುವುದು ನ್ಯಾಯವೇ ಏಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನಾನು ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ತಹಬಂದಿಗೆ ತರಲು ಈ ಮೂವರೂ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಸಭೆ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚರ್ಚೆಯಾದಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿಲುವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯದೆ ಪೊಲೀಸರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆವರಣದೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ 5 ಜನರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಹುಡುಗರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಬಾರದು ಎಂದಿರುವಾಗ ನಿನ್ನೆ ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ಥಾನ್‌ಲರು, ಪ್ರಿನ್ಸ್‌ಪಾಲರುಗಳು ಸಭೆ ಸೇರಿ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಒಪ್ಪನ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. 50 ಗಜ ದೂರ ಬಿಟ್ಟು ಹುಡುಗರು ದೂರದೂರವಾಗಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಅವರು ಗುಂಪಾಗಿ ಬರಬೇಕು. ನಿಷೇಧಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಯಾರು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಿರುವರೋ ಅವರಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ನಾವು ಕಳಿಸಿರುವ ಅವಸರದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಸರಕಾರದ ಪತಿಯಿಂದ ಭರವಸೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಗರಾಟೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಹಬಂದಿಗೆ ತರಲು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಏನಾದರೂ ಹಿಂದೂ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಗರಾಟೆಯಾದಾಗ ಕುಂಬ್ಲರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅಡ್ವೈಸ್

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಮಾಡಿ, ಅಂತಹ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಜರೂರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ಪೊಲೀಸ್ ಅಟ್ಯಾಸಿಟೀಸ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಇದನ್ನು ವಾಸನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. 52ನೇ ರೂಲ್ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಚರ್ಚೆಯಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಅವನರದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಈ ಸಭೆ ಇವತ್ತು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲೇ ಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಸಭೆ ಮುಗಿದು ನಮ್ಮನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಹುರಿಯಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆ, ನೀತಿ ವಿನಿದ ಇದು ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ. ಇದು ಇವತ್ತೇ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು, ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ದಯಾನಂದಸಾಗರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿದೆ. ಈ ನಗರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ. ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ, ಈ ರೀತಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳಕಾಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಭೀಕರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಚಿತ್ರಗಳು ಇವತ್ತು ಕಾಣುತ್ತಾ ಇವೆ. ಟಯರ್ ಗ್ಯಾಸ್ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆ, ಲಾಲಿ ಚಾರ್ಜ್ ಆಗಿದೆ. ಬಂಡೂಸುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ, ವಿವಾರ್ಥಿಗಳು ರಕ್ತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ಭೀಕರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಕಾರಣ ಬಹಳ ಸಣ್ಣದು, ಇಂತಹ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿವೇಚನಾಯುತವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಿರಪರಾಧಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಾರ್ಥಿಗಳು ಚಾರ್ಜನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ಗ್ಲೀವಿಯಸ್ ಚಾರ್ಜಸ್, ಸ್ಪೆಷನ ಪಕ್ಷಪಾತ, ಲಂಚಗುಳಿತನ, ಅನ್ಯಾಯ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಚಾರ್ಜಸ್‌ನ್ನು ಅವರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

3.00 P.M.

The Hon. Education Minister said that he is going to refer the charges to the U. G. C. for enquiry. I welcome it and congratulate him for that. At the same time, transfer is not a punishment. The students are being very badly manhandled. I had an occasion to visit the hostels; the doors of the hostels have been pierced by bayonets. Are our children and students Chinese or Pakistanis? Why are you illtreating them in such a bad manner? Have affection for them. Whose children are they? They are our own children, children of the State and children of this nation. For the sake of one individual, are you going to kill hundreds of children of my city?

(Interruption)

It is more my city. I am, therefore, appealing to the Deputy Minister for Home not to send his policemen to touch my students lest other people in the city rise against him. Therefore, I appeal to my friends, my Education Minister and my Chief Minister that after all this is not a matter to stand on prestige, against our own children and against our own students; kindly see that the transfer is effected. Again I wish to say that transfer is not a punishment. If he is innocent, we will honour him; we will go and garland him. At the same time, to avert this danger, this suffering and this unfortunate situation that has arisen in my city, I appeal to the Education Minister and the Chief Minister to kindly effect an immediate transfer and avert the situation.

Sri M. N. RAMANNA.—I rise on a point of order, Sir. If the Hon. Speaker is prepared to allow a full discussion, it is better to do it as early as possible. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಮೋಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುರುವಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಅದರ ಮೇಲೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಆರ್. ಶಾಮಣ್ಣ.—ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಪೊಲೀಸ್ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದುದು ಇನ್ನೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು ಇಷ್ಟೇ. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಈಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದಾಗಿ ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ನಾಗರಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಂದುಮುಂದು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ ಇದರಿಂದಾಗತಕ್ಕ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗೃತೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ.

Sri V. N. PATIL.—Sir, with great pain I wish to bring certain things to the notice of the House. Much has already been said by most of my friends. Yesterday night at 8 O'clock I had an occasion to go to the University students hostel. Through you, Sir, I wish to present these unfortunate photographs, pictures, of students, with injuries and their room doors broken by police attack, for the perusal of the Hon'ble Education Minister and the Chief Minister and above all of this House. Let them see those pictures. The question is whether this force was at all necessary or was it in excess. We heard with pain that the glass panes of the car of the Hon'ble Minister for Education were smashed. When our child commits a mistake, it is our duty to persuade the child not to go on the wrong path. But in the present case, it is not certain whether the child has committed a mistake. According to the University students, they have presented a memorandum and that memorandum contains a charter of demands. Without going into the merits or demerits of those demands, I want to know what necessity was there for the police force to enter the University hostel. Was it that some stones were coming outside the hostel or was it some bombs were being thrown outside from the hostel? Some smashed doors have holes broken by 1½ feet to 2 feet in diameter. Here are the photos and most of the college students have got bleeding injuries in their hands. Eleven students were arrested and taken and up to 11-30 p.m. they were beaten recklessly. Is this not the naked brutality exhibited by the police? Theoretically in a Welfare State persuasion must be there to correct a man. What wrong did the students commit? They were defenceless. The peon of that hostel who tried to protect the innocent students from reckless beating of the police he was caught and manhandled and beaten recklessly. The other students were given medical aid injections but not the peon. Why this revenge. Government on consideration of prestige may say that it was necessary in order to avoid further disturbance. At the same time, these brutal methods may create more harshness among the students, and thereby saner elements among them shall be isolated

(SRI V. N. PATIL)

giving way to misguided fews. It is quite natural for the hon. Member Sri Dayananda Sagar to get pained. This city belongs to the entire Karnataka State and every child in Karnataka is our child and it is our duty to protect every child, from such repeated brutal attack by the police under Congress regime who unable to meet the just demands, unable to face the demands of the youth for facilities of better education and job opportunities for all, has scooped to such low methods to crush popular movements of the students. It may not be the personal lapse of the Hon'ble Minister for Education; he has taken a courageous attitude to approach the students and face them, but having failed to solve the issue or win over the students, things are likely to go out of hand and opportunist elements will misuse the situation by developing fissiparous and regionwise enmity who deserves to be curbed at the earliest. We congratulate the Hon. Education Minister for his address, but he has not been able to satisfy the students. It has been admitted by Government that they have failed to bring about peace and so in support of the just demands of the students let the Hon. Education Minister as a token of his support, resign his ministership. This is my demand.

† ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ್ (ದೇವದುರ್ಗ).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇನ್ನಿತರ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಜನತೆ ಏನಾದರೂ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಚಾರಣೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಇದುವರೆಗೂ ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಒಂದು ಪಾರದ್ವಲ್ಪ, ಎರಡು ಪಾರದ್ವಲ್ಪ. ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನನಗೆ ತಿಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯವರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಏಕೆ ತಕ್ಕ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಏನಾದರೂ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆ ಚಾರ್ಜ್ ಕೇಸುಗಳಿಗೆ ಪೊಲೀಸರೇ ಕಾರಣರಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು, ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣರು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಯವರು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ನೌಕರರಾಗಲಿ, ಇವರ ಆಡಳಿತ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಇವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಏನಾಗಿದೆ ಅವರ, ಅಲ್ಲ ತರ ಒಡಸಿಕೊಂಡಿರುವ ರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಯವರ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಇತರ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಆ ವ್ಯಥೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ಆ ಕೂಟದಲ್ಲಿ ಈಗ ಮಂತ್ರಿಯ ಮಕ್ಕಳು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ವ್ಯಥೆಯ ಆಪಾದನೆಗಳು ಬಂದರೂ ಏಕೆ ಇವರು ವಿಚಾರಿಸಿಲ್ಲ? ಈಗ ಯಾವುದಾದರೂ, ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ಒಬ್ಬ ಪೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಒಂದು ಆಪಾದನೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇವೊತ್ತು ಒಂದು ಭೀಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ತಲೆದೋರಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾರ ಮೇಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಯೋ ಅವರನ್ನು ಸಸ್ಟೆನ್‌ಷನ್‌ನಲ್ಲಟ್ಟು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಯಾವ ಪಕ್ಷಪಾತವೂ ಇಲ್ಲದೇ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನೂಟನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಪಿ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ (ಬಿಸವನಗುಡಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಚಳುವಳಿ ನಡೆಸತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರಲ್ಲಾ ಮತನಾಡುವಾಗ ನಮ್ಮ ದೊರೆಗಳು ಇಬ್ಬರು ಎಂದರೆ ವಿದ್ಯಾ

ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರೇಗೌಡರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಇಬ್ಬರೂ ಮನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿತು. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಮಕ್ಕಳಿಗೋಸ್ಕರ. ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹಿತವಚನಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ಆ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡದೆ ನಮ್ಮ ದೊರೆಗಳು ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮನವಾಗಿ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಮನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸಹ ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಷ್ಕರ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಸಿಹಿ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕು. ಬಾದಾಮಿಹಲ್ಯ ತಿಂದರೆ ಹೇಗೆ ಬಾಯಿ ಸಿಹಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂತೋಷಪಡುವಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸಹ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೋಪ ಮತ್ತು ಸಿಟ್ಟು ಬರುವಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬಾರದು. ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಸಭೆಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೀಠದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ತಕ್ಕದಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ತತ್ವ ಏನು ಎಂದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂತ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಥಾ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿರುವುದನ್ನು, ಅಲ್ಲಿನ ಪಾತಾಪರಣವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ಸಹ ವ್ಯಥೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ರಾಮರಾಜ್ಯ ಎಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದಂತಹ ರಾಜ್ಯ. ಇಂಥಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಶಾಂತಿವಾತಾವರಣವೂ ಕೂಡ ಉಂಟಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶಂಕರ ಇದ್ದುಹಾಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರೇಗೌಡರು, ವೀರರು ಇದ್ದುಹಾಗೆ ಇರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರೇಂದ್ರಪಾಟೀಲರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು, ತಮ್ಮ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವಾದಂತಹ ಪಾತಾಪರಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೊಂದರೆ ಚೊಳ್ಳ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅನಾಹುತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಹತ್ತಿರ ಫೈರಿಂಗ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, 4-5 ಜನ ಹುಡುಗರು ಸತ್ತರು ಎಂದು ವರ್ತಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಇಂಥಾದ್ದು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಇಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಂಕರೇಗೌಡರು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಬ್ಬರೂ ದೂರಗಳು ಮನವಾಗಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ನೀನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳೋ ರಾಜ ಎಂದು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಇಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ. ದೂರಗಡೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ವ್ಯಸನದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ರಾಜ, ನೀನು ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಮನಶುದ್ಧಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಂಕೋಚ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಇಬ್ಬರು ದೊರೆಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ಇದ್ದೀರಿ. ತಾವು ಒಂದು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಿಹಿ ಗುಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಾದಾಮಿ ಹಲ್ಯ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಎಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಜೋಡಿಸಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಆರ್ಥವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಇನ್ನೂ ಮಕ್ಕಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಗಿಡಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಗಿಡವನ್ನು ಡೊಂಕಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲದಮರದಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಆಳುವಂತ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ

(ಶ್ರೀ ಪಿ. ತಿಮ್ಮಯ್ಯ)

ಮಂತ್ರಿಗಳಿಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ (ಹುಲಿಯೂರುದುರ್ಗ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಶಾಂತ ವಾತಾವರಣ ಇತ್ತೋ ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಸಂಧಾನ, ಸಂಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತೋ, ಎಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದುಗೂಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತೋ, ಅದು ನೆನ್ನೆದಿನವದಿಂದ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರ ಕೈಯೂ ಹೋಗಿದೆ. ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಯಾರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆಯೋ ಅವರ ಕೈಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಅಧಿಕಾರ ಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರು ನುಗ್ಗಿದ್ದಾರೆ. ರೂಮು ರೂಮುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಪೋಲೀಸರು ನುಗ್ಗಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ತೊಂದರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈಗ ಶ್ರೀ ಶಂಕರೇಗೌಡರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಗೃಹಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇನ್ನೂ ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೆನ್ನೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ವಿಷಯ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಜಾಗೃತ ಹೇಳಿ ಮುಗಿಸಿ.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನೆನ್ನೆ ನಡೆದಿರುವ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ನೂಟನೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಆಂಗೀಕರಿಸಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಹ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸಹ ಆ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ತಾವು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ದರೂ ಮಾಡಿ. ಗಂಗರಾಜರವರ ನಿರತನವೃತ್ತವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಎಷ್ಟು ಆಶ್ಚರ್ಯವೆನಿಸಿ ಕೊಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಕೊಡಿ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡದೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಅವಶ್ಯಕವೋ ಅದನ್ನು ನೀವೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಂಗವಿಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಆದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ನಾನು ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಈಗತಾನೇ ಬಂದೆ. ಅದು ಸ್ವಶಾಂತನೋಪಾಯದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಪೋಲೀಸರು ವ್ಯಾಸುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹೋಗಿ ಬರುವ ಜನರನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನವರು ತಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಟೀಯರು ಗ್ಯಾಸ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾರು ಎಂತ ನೋಡದೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಎಲ್ಲೆಂದೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದೇ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಕೆಗೆ ಸಿಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಇಂತಹ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಆಗಿವೆ. ಮೊದಲೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೃಂದ ಇದು ಸಿಡಿ ಮದ್ದಿನ ಮನೆ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಕಡೆ ಗಿಣಿ ಬೆಂಕಿ ಇಟ್ಟರೆ ಅದು ಧಗಧಗನೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಆಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿಯೇ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಕಾರಣ ಏನೇ ಇರಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ ನೀವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಸಚಿವರು ಹೋಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿ ಆಪಾದನೆಗಳು ರಿಜನ್ಯಾರ್ ಮೇಲೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲವೇ ಬೇರೆ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಇರಲಿ ಅದನ್ನು ಯು. ಪಿ. ಸಿ. ಆಯೋಗದವರ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಮುಷ್ಕರ ಎಂದು ಕರೆದರೆ ಇದು ನ್ಯಾಯವಾಗಿಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಕೆಲವರು ಇದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಲೆಜು ಅವರಣದಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಷನ್ 35ರ ನಿರ್ಬಂಧ ಇದೆ ಎಂದು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿನ ಪ್ರಸಂಗ ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಪೋಲೀಸರು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾರ್ಲೆಜು

ಹಾಸ್ಯಲಿನ್ಯ ನಡೆಸಿದ ಗರಾಟೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗೃಹ ಶಾಖೆಯನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳಿ ವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಲ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಾವು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಈ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಗರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಜನರು ಬರುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಬರುವಂತೆ ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಚೋದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ಮಹತ್ವರವಾದ ಘರ್ಷಣೆಗೆ ನೀವೇ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಾತಾವರಣ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಲ್ಲೇಖಗೊಳಿಸುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಡವೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿವಾದ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ಸೋಗಿಯವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾ ಅಪರಾಧಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಅವರನ್ನೇ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾರಾದರೂ ಇರಲಿ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಹಾಗೂ ಸಂತೃಪ್ತಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ನಮ್ಮಗಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮುಂದೆ ಇದು ಯಾವ ಮುಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಯಾರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

3-30 P.M.

ತಾವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಶ್ರೀ ಗಂಗರಾಜರವರು ಕೈಕೊಂಡ ನಿರಶನ ವ್ರತದಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡುವವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಮಾತನಾಡಲು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮತ್ತು ಕೇಳಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ. ಈವೊತ್ತು ಪೋಲೀಸಿನವರು ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟಲಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ, ಹೊಡೆದು ಅವರನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಯಾರೂ ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪೋಲೀಸಿನವರು ಅನುಸರಿಸುವ ನೀತಿ ಯಾರಿಗೂ ಗೌರವ ತರತಕ್ಕಂಥ ನೀತಿ ಅಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಯುಕ್ತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಕಾಲ ಮೀರುವ ಮುಂಚೆ ಈ ಸ್ಥಿತಿವೇಶವನ್ನು ಹತ್ತೋಟಿಗೆ ತಂದು ಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಷ್ಕರದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರವಾದುದು. ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಮಕ್ಕಳು ವಿಕೋಪದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಕುತೂಹಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕುತೂಹಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್ ಕಡೆ ಯಾರು ಹೋದರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈವೊತ್ತು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರ ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಮತ್ತು ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಇದನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ನೀಡ್ ಕೊಡ್ತೆನ್ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಾರದು. ನೀವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಈ ಉಗ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಯಾರೂ ತಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಕಾತುರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಲೀಸರು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲು ಒಡೆದು ಅಲ್ಲಿದ್ದವರಮೇಲೆ ಮಾಡಿರುವ ಗಲಭೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತುಂಬಾ ನೋವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರೂ ಯೂನಿ ವರ್ಸಿಟಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆವು. ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ನ ಹೊರಗೆ ಪೊಲೀಸರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹುಡುಗರು ಪೊಲೀಸರ ಕಡೆ ನೋಡಿ ಶಿಲ್ಕು ಹೊಡೆದುಕೊಂಡು ಕೂಗುತ್ತಾ ಇರುವ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ ನೋಡಿದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಾದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರಿದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಂಧರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂಥ ಕೂಗು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬಹುದು. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಕರವಾದ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹಳೋಟಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೆಸ್ವೀಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿ ನೀವು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ನೋಡಿದರೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕೆಲವು ಈ ಮನೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಕಾನಾಫಿಡೆನ್ಸ್‌ಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಮಿಷನನ್ನು ಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆಸಿ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ಕರೆಸಿ, ವಿಷಯಗಳನ್ನೆರಾ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಶಾಂತವಾತಾವರಣ ಉಂಟು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯೂನಿ ವರ್ಸಿಟಿ ಕ್ಯಾಂಪಸ್‌ಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಫೀಸು ದಾಗಿಲಿಗೆ ರಾಕ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ. ಈಚೆ ಪೊಲೀಸಿನವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದುದ ರಿಂದ ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಶಾಂತವಾತಾವರಣ ಉಂಟಾಗಲು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರೆ ಉಪಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸ್ಪಷ್ಟ ನಿಲುವು ಈ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸಿ, ಈಗ ಉಂಟಾಗಿರತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಮತ್ತು ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಗಲಭೆಯ ವರ್ತಮಾನ ಕೇಳಿದರೆ ಈ ದಿನವೂ ಗುಂಭಿರವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈವೊತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲದೊಳಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ವೀಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಭಾವಿಸದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರದೋ ಒಬ್ಬರ ಕೈವಾಡ ಇರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ವಿಸರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಕೈವಾಡ ಇದೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ, ಈಗ ಇದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಕೈವಾಡ ಇದೆ ಎಂದುಕೊಂಡರೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅವರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಇನ್ನಷ್ಟು ಬೆಳೆದುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಅದುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ವೀಡ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ, ಅವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಎರಡು ಮಾುಗಳನ್ನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri D. DEVARAJ URS (Hunsur).—I understand the Hon. Speaker wants to take the opinion of the House with regard to the admissibility of the motion

Mr. SPEAKER. —I am sufficiently educated now.

Sri D. DEVARAJ URS.—Some of us do not follow rules and regulations. Some of them are speaking for half-an-hour and for some a few minutes are given and for another section no opportunity is given.

Mr. SPEAKER.—Hon. Member may finish his speech within a couple of minutes.

Sri D. DEVARAJ URS.—I am not talking about merits and demerits of the matter. So far as this matter is concerned, this is a matter which requires thorough debate in the House and it is not a question of casting aspersions either on the Government or on some of us who really want to know what is happening. What were the causes responsible for this provocation of students to this extent yesterday? It is disturbing not only the students section but the whole country. So it is better to allow this motion and if debate takes place in this House, we will be in a position to understand all aspects of the present problem. We have heard the Hon. Minister about the situation in the University campus. We have heard the Chief Minister also about this. But we have heard different views from different quarters. The whole thing appears to be confusing to us. The students, it seems have brushed aside the suggestions of the Hon. Minister with regard to the demand for taking action against the Registrar. The Hon. Minister has promised that the matter would be placed before the University Grants Commission. It seems the students are not satisfied with this suggestion. This is the information I have got from a genuine source. What has taken place, according to that report, is the Police entered into the premises of the University Campus and also into the University Hostel with the permission of the Vice-Chancellor just because the students were throwing brick-bats and making noise, and they took some boys into custody. This is being talked of even in the lobbies. The same source says that the Police entered purposely into the Hostel. Therefore there are different versions with regard to the action taken by the Police. If such information is really true, it will lead to further repercussion and reaction. As I have already stated, I am not going into the merits and demerits of the matter. But in the light of what has taken place and what is being talked about outside, it is better that this motion is allowed and discussed, so that we will be able to know all aspects of the problems and to give our suggestions to the Government in what manner they should tackle this problem and how to meet the demands of the students community. This problem is agitating the minds of most of us. Therefore, kindly allow this motion.

(Sri K. Prabhakar and Sri B. B. Sayanak stood up to speak)

Sri VEERENDRA PATIL (Chief Minister).—Instead of allowing the members to speak and spending hours, on this you could have given your consent for the motion. I am very sorry for this state of affairs.

Mr. SPEAKER.—I am not allowing anybody to speak. Now the Hon. Minister will make the Statement.

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—As the House is already aware, on 14th August 1969 Sri H. D. Gangaraj, a student of Dayananda Evening College and President of the Bangalore University Students

(SRI K. V. SHANKARA GOWDA)

Council, met the Chief Minister and presented a memorandum containing 3 demands. The Chief Minister promised to get these 3 demands examined and to intimate the stand of the Government on these demands by the end of the month.

The three demands were :

- (1) that a judicial probe should be ordered into the allegation of communalism and favouritism in the University affairs;
- (2) that representation should be given to students' representatives on the Syndicate, the Academic Council and the Senate of the University; and
- (3) that a scheme for re-valuation of answer scripts should be sanctioned.

After getting the matter examined, Government informed Sri H. D. Gangaraj on 1st September 1969 that there was no prima facie case for a judicial probe, but if the Students Council were to produce material to substantiate the allegations, the matter could be considered further. In regard to the other 2 demands also, an assurance was held out that the matter would be considered on merits in consultation with the University Grants Commission and the Vice-Chancellors of other Universities in the State. In the circumstances, Sri Gangaraj was requested to use his good offices to ensure that the energies of our students are concentrated on their studies, instead of being frittered away on wasteful demonstrations.

It is unfortunate that in spite of this appeal, Sri Gangaraj issued a call for an indefinite strike from 2nd September 1969. However, another group known by the name of Bangalore University Students Vigilance Committee, headed by one Sri K. S. Umapathy, a student of Renukacharya Law College, issued a pamphlet opposing the move and appealing to the students not to be misguided by the strike call given by Sri Gangaraj.

In response to the call given by Sri Gangaraj and Sri H. T. Ramesh, President and Vice-President respectively of the Students Council, students from some Colleges abstained from classes on 2nd September 1969. That afternoon about 1500 students gathered in front of the University Office and the road between the Government Arts and Science College and the University Office was more or less blocked. Sri Gangaraj and others spoke. Sri Gangaraj also mentioned about his determination to commence an indefinite hunger strike from 5th September 1969.

Sri S. SIVAPPA.—On a point of order. ಸ್ವಾಮಿ, ಈಗ ತಾವು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಹುದಲ್ಲ, ಕೂಡವೇ ಎಂಬ ವಿಷಯ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೇಳಿದಿರಿ. ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲ ತಾವು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ

ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಓದುವುದು ಸೂಕ್ತವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಮೊದಲು ಅವನರದ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿ ಅಮೇರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸೂಕ್ತ.

Mr. SPEAKER.—Sri S. Sivappa has raised a point of order whether the Hon. Minister should be heard before giving consent. I have heard the views of all Hon. Members who desired that consent should be given. It is the practice in such matters, not only here but elsewhere, to hear the other side before giving consent. Therefore the Hon. Minister may proceed.

Sri S. SIVAPPA.—This is a sort of reply that should come at the end of debate. The debate itself has not taken place. We are still on the point of admissibility of the motion.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—On a point of order, Sir. It is the convention in this House as well as in other Assemblies, to discuss such matters, as a matter of fact, this subject is admitted for discussion in the other House. Now at this stage, what is left to the Minister is to argue out the case how it is not a matter of importance, how it is not an urgent matter and how it should not be admitted. But he is simply reading the report received from his subordinates. This is not a call attention motion. We have up to now pleaded with the Hon. Spetker to admit the motion under rule 52 because this is an urgent matter of public importance and of very recent occurrence and it is necessary to discuss it here. We have not spoken on the merits of the case. We have reserved it for debate after obtaining the permission of the Speaker. The only course open to the Hon. Minister is to point out under the rules how it is not worthy of being admitted.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಇಂದು ಪೋಲೀಸರ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನರದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರರಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರೋ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿರುವ ವರದಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈಗ ಓದಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅತ್ಯಾಚಾರವೇನು ಎಂದು ನಡೆದಿದೆ ಅದು ತುರ್ತು ವಿಚಾರ. ಇದು ಹೇಶದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವನರದ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದವರು ಪೋಲೀಸು ಪಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ. ಚರ್ಚೆ ಬಂದಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಅವರು ಹೇಳಲಿ. ಇಂದು ಪೋಲೀಸು ಎಕ್ಸೆಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಾತೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರ್ಧವಿದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹೇಳಬಹುದು.

Mr. SPEAKER.—The point is whether the Hon. Minister should be permitted to read the statement stating the merits or demerits of the notice before me. Therefore, if he wants to make a statement, I think there is nothing under the rules or the constitutional practice to prevent him. When the Government make a statement, they are bound by it and they take full responsibility. If a wrong word is used it may have the effect of increasing the present tension. Therefore, the Minister is completely within his rights to read the statement. I shall hear him and then decide the point whether I should give my consent or not.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ವಿಧ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವರದಿಯನ್ನು ಓದುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೋಂ ಪೋರ್ಟ್‌ಪೋಲಿಯೋ ಇದೆ. ಇಂದು ಸರಕಾರ ಪೋಲೀಸನವರಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕಾಂಪೌಂಡಿನೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ರಾಟ ಥಾರ್ಜು ವಗೈರೆ ಮಾಡಲು ಆಡಳಿತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಎಂಬ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಪರವಾಗಿ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಲಿವೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು 4 ಗಂಟೆಗೆ ಹೋದರು, 5 ಗಂಟೆಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲ ಗರಾಟೆಯಾಗಿದೆ. ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಡಲು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲ ಬೇಕಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇದೆ, ಅವರು ರಿಪ್ಲೈ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೆಂದು ಕಂಡರೆ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಬಹುದು.

Sri M. S. KRISHNAN.—I am on a point of order. The scheme of things as envisaged in rules 50 to 58 is not such as to suggest that the Speaker must decide only after hearing the Minister or any other Member.

Mr. SPEAKER.—Just as other hon. Members are entitled to speak so also the Minister is entitled to speak.

Sri M. S. KRISHNAN.—This is not a motion which has been brought by the Minister. Nor are we at a stage when the motion has been discussed and reply has to be given by the Minister. The motion that we have tabled is yet to be discussed. The only point for the Minister is whether you should give your consent or not. Under the circumstances, I would have appreciated if the Hon. Minister had stated that consent should not be given for the following reasons. On the other hand, he is reading a report which is prepared by the Police Department or his subordinate officers. It is for the Minister to say that this is not a matter of public importance and this need not be taken up. I would appreciate that stand.

4-00 P.M.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ರೂಲ್ 50 ರಿಂದ 58ರವರೆಗೂ ಕೋಟ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಂಕರೇಗೌಡರು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಯಾರಾದರೂ ಮೂವ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕನ್‌ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ತಾವು ಕನ್‌ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಓದಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆ ರೀತಿ ಇಲ್ಲ, ಗಂಗರಾಜ್‌ರವರು ಏಕೆ ನಿರಸನವ್ರತ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು, ಏಕೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು, ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ಚರಿತ್ರೆ ಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ಇಂಪಾರ್ಟನ್ಸ್ ಏನಿದೆ? ಅರ್ಜೆಂಟ್ ನೇಚರ್ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಶಂಕರೇಗೌಡರು ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಕನ್‌ವೆನ್ಷನ್‌ಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಹೋದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ತಾವು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ ರೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಅಂತ. ರೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕನ್‌ವೆನ್ಷನ್ ಫಾರೋ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಓದುವುದಕ್ಕೆ ಅಲೋ ಮಾಡಿದರೆ ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡಬೇಕೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕನ್‌ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದು ಯಾವಾಗ? ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಘಟನೆ ನಡೆದದ್ದಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಚರಿತ್ರೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಇವರಿಂದ ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Members. The question before me is whether to give consent or not. Thirteen Members have spoken and some of them have stated that consent should be given. The Government also is equally interested in the matter. As any other member is entitled to have his say, the Minister concerned also is entitled to have his say. I cannot prescribe the manner in which the Hon. Minister has to make his statement. Therefore, there is no force at all in the points of order raised. I permit the Hon. Minister for Education to make his statement.

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—Sri Gangaraj also mentioned about his determination to commence an indefinite strike.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I am on a point of order under Rule 280.

Mr. SPEAKER.—I am not going to hear any point of order.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—How can the Speaker rule out the point of order without hearing it ?

Mr. SPEAKER.—If an hon. Member deliberately attempts to delay the proceedings or obstruct the business, or is found to be persistently disorderly, it is abuse and misuse of rules. Now the Leader of the Opposition may mark the points of order which have been raised for the last one hour obstructing the business of the House. I find that points of order have been raised on the same point. I think there should be a limit to such points of order.

Sri S. SIVAPPA.—Let us hear Sri Nanje Gowda.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎತ್ತಿದರೆ ಅದು ಅಬ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಸದಸ್ಯರಮೇಲೆ ಒಂದು ಸೀರಿಯಸ್ ಅಂಗೇಜನ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಬ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ರೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರೂ ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಇರೆಗ್ಯೂರಾರಿಟಿ ಬಂದಾಗ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಬಿಸಿನೆಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತಾಗಿ ಬೇರೆಯಲ್ಲ. ಸಭೆಯು ಸದಸ್ಯರಮೇಲೆ ತಪ್ಪುಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವವರು ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪುಭಿಪ್ರಾಯ ಬರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ಆಡಕೂಡದು, ತಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದ ಅಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಬರಕೂಡದು. ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಿಸ್ಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ನಿಮಗೆ ಪ್ರಿಸ್ಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಒದುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಯಾವ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೇಕಾದರೂ ಒದಬಹುದು ಎಂದರೆ ನಾಳೆ ನಾನು 40 ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ತಂದು ಒದುತ್ತೇನೆ, ತಾವೆರಾ ಕೇಳುತ್ತೀರಾ ? ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ರೇಸ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಬ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಆಫ್ ದಿ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಆಫ್ ದಿ ಹೌಸ್ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು, ತಾವು ಅನುಭವಿಗಳಿದ್ದೀರಿ, ದೊಡ್ಡ ವಕೀಲ ರಿದ್ದೀರಿ, ಈ ರೀತಿ ತಪ್ಪು ಭಿಪ್ರಾಯ ಬರುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಾರದು. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಈ ವಿಚಾರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I shall bring to the notice of the hon. Member, the provision in the Rules. Rule 309 says :

“The Speaker may, if he deems it necessary, name a member who disregards the authority of the Chair or abuses the rules of the Assembly by persistently and wilfully obstructing the business thereof.”

(MR. SPEAKER)

So the Chair is the final authority to decide whether rules are being abused or not. The hon. Member need not advise the Chair in the matter. I am well aware of my responsibility under the Rules.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ತಮಗೆ ಅಡ್ವೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಫಾರೋ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅನುವಾನ ಏನೂ ಬೇಡ. ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ತಮ್ಮಿಂದ ನಾವು ಕಲಿಯುವುದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮಿಂದ ತಾವು ಏನೂ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, I think we are entitled to learn many things from the Chair and have guidelines.

Rule 280 says :

“ No member shall anticipate the discussion of any subject of which notice has been given..... ”

Now we have given a notice of a ljournalment motion under rule 50. We have argued that it is necessary to allow the motion to be moved and discussed here. We have after all given notice regarding the atrocities committed by the Police. It is for the Minister who is in charge of police to say under what conditions he issued orders, how it is not an urgent matter of public importance and of recent occurrence, and to say something permissible under the rules. I want to know whether the Minister has understood what is contained in the notice we have given. The Hon. Education Minister is attempting to take objection stating that this is not an important matter of recent occurrence for which there can be an adjournment motion. He is stating many things which we may discuss after the notice is admitted. I request the Chair to direct the Hon. Minister not to say anything about the history of the agitation and all that. Let the Hon. Minister argue about its admissibility under the rules. We have to establish good conventions which are to be followed by future generations. I request the Chair not to have disorderly statement of the Minister.

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Member. I am very glad that the hon. Member is for establishing good conventions. I hope that all the other hon. Members share that view.

The question is whether the Hon. Minister should be permitted to make a reference to certain facts in order to indicate his objection or otherwise to the notice in question. The hon. Members who wanted me to give consent made references to facts in order to persuade me. So, the Hon. Minister is also perfectly right in stating facts and therefore there is no force in the point of order. The Hon Minister may proceed.

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—On 3-9-1969, most of the colleges commenced working normally. But at about 10-45 A.M. Shri H. D. Gangaraj and a few others went round in cars to various colleges and exhorted the students to come out of the classes. As a result, some of the colleges had to suspend the classes.

On 4-9-1969 at about 11-30 A.M. students collected on the road between Mysore Bank Square and K. R. Circle and started indulging in worrying the persons moving on the road. As a result, vehicular traffic had to be diverted. At about 1-30 P.M. about 4,000 students gathered in front of the University office, freely indulged in shouting slogans directed against the Vice-Chancellor and the Registrar in particular. Two of the students asked the Vice-Chancellor and the Registrar to address them on the spot. They burnt the effigy of the Registrar, broke the flower pots and a few glass panes of the University Office. At about 3-15 P.M. when the Vice-Chancellor and the Registrar were proceeding from their office, their car was stopped by the students and surrounded. Shri Gangaraj demanded that the Vice-Chancellor should reply to his questions immediately. The Vice Chancellor advised Shri Gangaraj and other student leaders to meet him in his office and discuss the problems, as that was the proper forum. Still, for half-an-hour they were not allowed to proceed. The gherao was lifted after about half-an-hour.

On 5-9-1969 Shri Gangaraj commenced his fast at 1-00 P.M. and that afternoon at a Press Conference held by Shri Naniah, a student leader, at the instance of Shri Gangaraj, it was announced that the strike by students would be suspended with effect from 6-9-1969, but the hunger strike would continue till the demands are conceded. The Syndicate of the Bangalore University held an emergency meeting on 5-9-1969 and constituted a committee consisting of Shri Y. Ramachandra (Chairman) Shri Ganji Veerappa, Shri G. Samba Shivaiah, Shri L. S. Venkaji Rao and Dr. H. L. Thimme Gowda to contact the leaders of different student groups, ascertain their grievances and submit a report to the University. The members of this committee held a dialogue with the student leaders and submitted their report to the University Syndicate. It is understood that the principal demands urged on behalf of the student leaders were :

- (i) institution of a Judicial Enquiry, and
- (ii) the immediate withdrawal of Shri P. Mallikarjunappa, Registrar of the University.

This was considered by the University Syndicate at its emergency meeting held on 8-9-1969 and the Syndicate resolved that while they are willing to enquire into any specific allegations against the Registrar, they could not, without enquiry, compel him to leave the service of the University. The Syndicate also resolved that they would be quite prepared to co-operate with any enquiry that may be ordered by Government in regard to the allegations of communalism and mal-administration.

In the meanwhile, several Principals of the City Colleges and the Vice-Chancellor contacted the student leaders and sought to prevail upon them to see that the indefinite hunger strike of Shri H. D. Gangaraj is called off. These appeals did not prove effective.

Sri D. B. KALMANKAR (Aland).—On a point of order. I had given a Call Attention Notice long back. I had requested the Minister to make a statement. I was also given to understand that the reply will be given to the Call Attention notice. That particular notice to which he was to give reply has not been made and it appears the Minister is making statement which he should have made in response to call attention notice. My submission is according to rule 311, it is not in order.

Mr. SPEAKER.—He is making a statement as required by the Chair regarding his objection or otherwise to the notice of adjournment motion. It has nothing to do with the Call Attention Motion. So, I rule out the point of order.

Sri AZEEZ SAIT (Narasimharaja).—I rise on a point of order. Wantonly or unwantonly the Chair as allowed a discussion on this matter. Many members have spoken on it. In the interest of justice and fair-play let not the Chair shut out discussion by other members who want to speak. I know that the Chair after hearing the Hon. Minister will sum up and say that it does not see any reason why it should give consent to the motion, and will not give its consent.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Member is imaginative. The hon. Members who wanted to support the motion have said certain things, the representatives of the Government are also equally entitled to refer to certain facts and indicate their objection. After hearing both sides, I will give my judicious ruling. The hon. Member need not worry about it; there is no point of order.

Sri K. V. SHANKARA GOWDA.—A delegation of students met the Minister for Education at about 10 P.M. on the night of 8th September 1969 and he assured them that the allegations against the University would be referred to the University Grants Commission. The delegation wanted him to make this known directly to the students and he agreed to do so on the next day.

The taxis with loudspeakers were continuously moving around the University office asking the students to come to the University campus to hear him at 12 noon on 9th September 1969. At about 11-45 A. M. about 5,000 students began to pelt stones on the University office and broke the glass panes. Some of the students met the Minister in his office and he accompanied them to the University campus. Even when he was entering the campus, stones were hurled at his car and the wind-shield of the car was broken. There was continuous booing and shouting of slogans. With great difficulty the Minister managed to reach the place in the campus where Sri Gangaraj was fasting. After his arrival, Sri Gangaraj addressed the students and reiterated his principal demands for a judicial enquiry and removal of the Registrar. He also appealed to the students to give him a patient hearing.

Thereafter the Minister addressed the students for about five minutes. I informed them that Government would be quite willing to

submit the enquiry to the University Grants Commission and he appealed to them to give up their agitation and resume attending their classes. His words did not have much effect on the audience, and with some difficulty he managed to leave the campus in the car brought by the students, since the tyres of his car had been deflated.

About 1-20 P.M. a false fire alarm was communicated to the Fire Brigade and when two fire engines were arriving, stones were pelted on them on Palace Road. Stones were also pelted on passing vehicles on the road and the traffic was diverted from the Palace Road. At 2 P.M. smoke and fire was observed coming from inside the Senate Hall of the University. The Vice-Chancellor contacted the control room for immediate police assistance inside the campus. There was also a message from the Vice-Chancellor to the Deputy Commissioner of Police that some students had entered the office of the Assistant Registrar and had torn the registers, damaged furniture and were about to destroy records. The police therefore had to enter the campus. There was heavy stone throwing on the police vehicles and other vehicles in front of the main gate of the University. In spite of repeated warnings to the students to disperse from the scene, not to resort to stone throwing and not to destroy University property, stones continued to be showered on the police. Four tear-gas shells were opened. The students had set fire to the main gate of the University. An attempt had been made to set fire to the Senate Hall. The carpet inside the Senate Hall was burning and was put out. One table, a chair and the almirah in the office of the Special Officer caught fire and was put out. The iron gate was broken and the students had entered and ransacked the record room. At this stage, the police were obliged to disperse the crowd by a mild lathi charge. At about 3-40 P.M. the pandal constructed in the District Office compound in connection with the celebration of a function to honour the Jain Swamiji Acharya Tulsi had also been set fire to. The fire brigade put out the fire. Even at this stage, there was heavy stone throwing from the College Hostel. When the agitators were chased, a large number of them got on to the terrace of the hostel and continued throwing stones, brick-bats, pieces of furniture and iron junk. In spite of warning, as this orgy did not subside, three more tear-gas shells were opened. As many people had gathered near the courts and canteens and as this continuous pelting of stones was likely to harm them and to save further destruction of property, the police had to get into the hostel and round up 11 persons. By about 4 P.M. the situation came under control.

In all 7 tear-gas shells were fired and 2 Sub-Inspectors and 16 police men received injuries. In these circumstances prohibitory orders under section 35 of the Police Act was promulgated in a radius of one mile round the University campus.

On 9th September 1969 Sri Gangaraj was examined by a doctor and as advised, he was removed to the hospital.

(SRI K. V. SHANKARA GOWDA)

Thus it will be appreciated that the police, in spite of provocation throughout had acted with utmost restraint and had perforce to use the minimum force in the interest of law and order. In the circumstances, I have issued a public appeal to Sri Gangaraj and to his colleagues on the Action Committee of the Students Council to call off their strike including the hunger strike, which benefits none but anti-social elements in society. I can only hope that this appeal will not go in vain.

Sri M. S. KRISHNAN.—Just a few minutes back again there has been vandalism by the police; they have committed brutal atrocities. Under these circumstances, how can the Chair justify a statement by the Hon. Minister?

Mr. SPEAKER.—I have heard the hon. Members and the Hon. Minister regarding the notice of adjournment motion.

There are two motions, one by the Leader of the Opposition Sri Sivappa and another by hon. members Sri Vatal Nagaraj, Sri V. N. Patil and Sri M. S. Krishnan and others. These notices are before me. They relate to incidents which occurred yesterday. What transpired thereafter or today is not a matter which can be considered for the purpose of considering the admissibility of those two motions. Now I see from the trends of Speeches on both sides that emotions and feelings are running high and the atmosphere is surcharged with emotion. It is very difficult to function in such a surcharged atmosphere. Therefore, my request to the hon. Members is to disabuse their minds of their emotions and feelings and look at the points involved in a very scientific manner and in a manner in accordance with parliamentary procedure and practice.

4-30 P.M.

The facts as stated here from both sides show that there were certain disturbances; an effort to appease was there, but it did not succeed. Then there was tear gassing; and lathi charge the police were invited to enter the campus of the university. The police arrested some persons and it is alleged that some students who were in their rooms...

Sri M. NAGAPPA.—It is a repetition of facts.

Mr. SPEAKER.—I am stating facts before I come to a decision. Since certain hon. Members referred to certain matters for the purpose of giving my consent and since certain other hon. Members referred to certain other facts to show that consent should not be given, while deciding the question I will have to narrate the facts. It is really surprising that the hon. Member Sri Nagappa should take objection to it.

There was tear gassing and some persons went into the rooms of certain students and they were pursued. These incidents are highly unfortunate. My feelings apart, I cannot allow my feelings to come in while deciding the question like this. I must decide it in a judicious

manner. Here I find myself in the company of great Speakers like my illustrious predecessor the late Baliga, Speaker of Parliament and other Speakers who have left precedents to decide the question. We find such precedents even in the British House of Commons.

Sri S. SIVAPPA.—If you want precedents, I can quote precedents where such adjournment motions have been allowed.

Mr. SPEAKER.—The precedents in this regard are that when strikes occur or when disturbances occur, the strikes and disturbances are matters of law and order and even when tear gassing occurs and some injuries are caused, they are matters for administration of law and order.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, the Upper House has admitted this motion.

Sri D. B. KALMANKAR.—You must have a human approach to such questions.

Mr. SPEAKER.—I am in the midst of my rulings. The hon. Members should know that when the Speaker is giving his ruling he should not be disturbed. When strikes and disturbances occur, they are law and order questions and some of them may attract the provisions of administration of justice, but according to parliamentary practice these matters are not fit subjects for the purpose of adjournment motion.

The hon. Member Sri Nanje Gowda raised a point whether it is a matter of urgent public importances or not. The decisions so far given show that for the purpose of adjournment motions these disturbances and matters of administration of law and order and administration of justice are not treated as matters of urgent public importance. Hence I cannot give my consent to admit this motion.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಏನು ರಿಪೋರ್ಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದೇ ?

Mr. SPEAKER.—The hon. Member need not educate me. I have given my decision and hon. Members have to accept it.

Sri S. SIVAPPA.—With great respect to the Chair, I want to ask, is this the way democracy should function ? ಇವತ್ತು ಶಾಸನ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ದೇಶದ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇದು. ನಮ್ಮ ಮೂಗಿನ ಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇಷ್ಟೊಂದು ಉಗ್ರ ರೂಪವನ್ನು ತಾಳಿರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮವಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ? ಅಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಪೊಲೀಸರು ರಾಟ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಇದು ಎಂಥ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ? Why should this Assembly be here ? We are here to discuss matters of public importance like this. Do you want this Government to go to the hands of dictators ? Do you want this tiny Chief Minister to become a dictator and rule the State as he likes ? We cannot tolerate this. You cannot treat us here like children. We have come here to do our duty towards the people of the State. With great respect to you we must say that democracy should not be merely in form, but democracy must be in content also. You cannot have democracy of the type that you are now

(SRI S. SIVAPPA)

having. Where are you leading us to ? You are allowing these people to become dictators. You are allowing this tiny Chief Minister to become a dictator without rhyme or reason.

(Several members rose in their seats.)

Mr. SPEAKER.—The House now adjourns for half-an-hour.

The House rose at Forty Minutes past Four of the Clock and re-assembled at Twenty-five Minutes past Five of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair].

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನ್ನದು ಒಂದು ಕ್ರಿಯೋರೋಪ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏನಾದರೂ ಬಿಸಿನೆಸ್ ಇದ್ದರೆ ತಾನೆ ಕ್ರಿಯೋರೋಪ ಎತ್ತುವುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನನ್ನ ಕ್ರಿಯೋರೋಪ ಏತಕ್ಕೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು 311ನೇ ರೂಲನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ನೋಡಿ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಮೋಷನ್ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಕ್ರಿಯೋರೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದಂಥ ಒಂದು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ ತಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ಪೋಲೀಸರು ಜನತೆಯಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಮೇಲೆ ದೌರ್ಜನ್ಯ ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾವು ತಮಗೆ ಅಗೌರವ ಉಂಟುಮಾಡುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಏನೂ ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ತಾವು ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಳಿಸಿರುವ ಒಂದು ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ತಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿರಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಕೊಡಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಅರ್ಧ ಭಾಗ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆ ಇದೆ, ಉಳಿದ ಅರ್ಧ ಭಾಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದವರು ಕೊಟ್ಟ ಹೇಳಿಕೆ ಇದೆ. ಮತ್ತು ನಿನ್ನೆಯವರೆಗೆ ನಡೆದ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆಯಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ನಡೆದಿರುವ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಯಾವ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಬೈಯಲು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೊರಗಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮುಷ್ಕರವು ಕಾಳ್ಕೊಟ್ಟಿಂತೆ ಎರಾ ಕಡೆಗೂ ಹಬ್ಬುತ್ತಿದೆ. ಈ ದಿನವೇ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೀರೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂತು. ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಸಭೆಯನ್ನು ಈ ದಿನವೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ನಾಳೆಯಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಅಡಳಿತವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ, ಈ ಸಭೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನತೆಯೇ ಪೋಲೀಸರನ್ನು ಕಂಚೋರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ, ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದಂಥ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಲ್ಲದೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಶಾಂತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—There is no point of order. Ruling is already given on the subject. Though I quite sympathise with the feelings of the hon.

Members, I am sorry, I cannot allow my feelings and emotions to influence the correct ruling already given.

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಯ್ಯಾ, ತಾವು ಯಾವ ಕಾರಣವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ಈಗ ಮತ್ತೆ ಸಭೆ ಸೇರಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ದಿವಸ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಘಟನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದಂಥ ಕರ್ತವ್ಯ. ಅದರಲ್ಲೂ ಶಾಸನಸಭೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಪೂರ್ವ ಘಟನೆ ನಡೆದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗುತ್ತೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಫಲರಾಗುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಖಂಡಿತ ಎಡೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ರನ್ನು ಸಹ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಒಂದು ಶಾಸನಸಭೆಯು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಪೊಲೀಸರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಮೇಲೆ ದುಂಡಾವರ್ತಿ ನಡೆಸಿದರೆ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ನಂಬಿಕೆ ಇರುವ ಜನರಿಗೆ ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಕೊರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಕ್ಕಳು ರೊಚ್ಚಿಗೆದ್ದಾರೆ. ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮುಷ್ಕರವನ್ನು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ಮುಷ್ಕರಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಾನು ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸದಮೇಲೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಂದು ಭೃಹತ್ ಸಭೆ ನಡೆಯಿತು. ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯಿತು ಎಂದರೆ, ಆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಒಂದು ಬೃಹತ್ ಬ್ಯಾಂಕನ್ನು ಒಪನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ರಕ್ತದಾನ ಮಾಡುವಂತೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು, ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದವರು ಲಂಡನ್ ನ್ಯೂಸ್ ಆಫ್ ಇಕನಾಮಿಸ್ಟ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿತ್ತು. ಅದು ನಡೆದಿದ್ದು ಭಾಸುವಾರ. ನಾನು ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದೆ. ಶ್ರೀ ಹನುಮಂತಪ್ಪನವರು ರೊಮಿಗೆ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದ್ದರು. ನಾನು ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದಾಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದಂತೆ 144ನೇ ಸೆಕ್ಷನ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೆರಾನ್ ಎರ್ಟನ್ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು :

“This is a matter of true democracy. I am not going to interfere in this matter.”

ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟರು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮೆರವಣಿಗೆ ಎರ್ಟನ್ ಅವರ ಮನೆಯ ಮುಂದೆಯೇ ಹೋಯಿತು. ಅವರ ಮನೆಯಮುಂದೆ ನಿಂತಿದ್ದ ಪೊಲೀಸ್ ಥೈರೈದಿಂದಲೇ ನಿಂತಿದ್ದ. ಹುಡುಗರು ಒಂದು ಸೇಬಿನಹಣ್ಣನ್ನು ಅವನಮೇಲೆ ಎಸೆದರು. ಅದನ್ನು ಅವನು ಹಿಡಿದು ತಿಂದುಬಿಟ್ಟನು. ಹುಡುಗರಲ್ಲೂ ನಕ್ಕುಬಿಟ್ಟರು. ನಮ್ಮ ಪೊಲೀಸರಂತೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಪೊಲೀಸರು ಹುಡುಗರನ್ನು ರೊಚ್ಚಿಗೆಬ್ಬಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅಶ್ವವಾಯು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಪೊಲೀಸರು ಅವರಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಎರಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವಂತಹವರನ್ನು ದಮನ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂಬುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು. ಅದರ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಬಹಳ ದಿವಸಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಒಂದು ಕ್ರಮವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದೆ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಅವರಣದೊಳಕ್ಕೆ ಪೊಲೀಸರನ್ನು ನುಗ್ಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪೊಲೀಸರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿಕೃಷ್ಣ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಪೊಲೀಸರ ಅತ್ಯಾಚಾರವೇ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ದಿವಸ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಮೇಲೆ ಟೆರರ್‌ಗ್ಯಾಸ್ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನಾಳೆ ಸುಡಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘಂಟಾಘೋಷವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ತಮ್ಮ ಮುಖೇನ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಪೊಲೀಸರು ಮಕ್ಕಳಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಜ್ಯೋಡ್ವಿಯರ್ ಎನ್‌ಕ್ಲೆಪ್ಪಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಸ್ವಯಂಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪೊಲೀಸರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಸರಿಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಸರ್, ಈ ವಿಚಾರ ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದಾರೆ, ಮತ್ತು ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದಕಾರಣ ಅವರಿಗೆ ಪುನಃ ಅದೇ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ವಿಷ್ಣುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Sri K. PUTTASWAMY.—Sir, I have raised a point of order to which Hon. Member Sri S. Channaiah has given his ruling. But I want the Hon. Chair to give a ruling on my point of order.

Mr. SPEAKER.—The point is very simple. The matter was agitated regarding the consent to be given to the adjournment motion. With due respect to the feelings of the Hon. Members, I had to refuse the consent according to the rules and constitutional provisions. That matter is over. Now, I was just seeing whether the Hon. Leader of Opposition is making any new point. Anyway, the Hon. Leader of Opposition should be very brief and be a model parliamentarian.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ನನ್ನ ಪ್ರಿಯಾ ಲೋಪ ಹೀಗಿದೆ : ಈ ಸಭೆ ಇವತ್ತು ಇನ್ ಕ್ಯಾಮರಾ ಆಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಗ್ಯಾಲರಿಗೆ ಒದ್ದೆರನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—I may draw the attention of the Hon. Members to the fact that persons sitting in the gallery clapped. It is highly irregular. I think if these things had happened in the British House of Commons, serious steps would have been taken. But I had not taken such steps, but I have given direction that no person should be allowed to the public gallery. To-day they have clapped and tomorrow they may throw stones.

5-30 P.M.

Sri S. GOPALA GOWDA.—Do you want to conduct the meeting in camera ?

Mr. SPEAKER.—It is not in camera. It is an open session to which the Press people are allowed.

† ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ತಾವು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಅಡ್ಜರ್ನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಗೌಡರು ಅವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಒದ್ದುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಭಾಕರವರು ಎದ್ದು ನಿಂತಿದ್ದರು. ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಹೀಗೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರುಗಳು ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೇನು ಒಂದು ಮಿತಿ ಇಲ್ಲವೇ ? ತಾವು ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದು ಇದರಲ್ಲಿರುವುದು ಎನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೇನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಆಗಲೇ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರೇ

ಅಗಲಿ ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೇ ಅಗಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಜಬರ್ದಸ್ತಿನಿಂದ ಹೇಳುವುದು ಅವರಿಗೆ ಅಗಲಿರವ ಸೂಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಬಾರದು. ಹೀಗೆ ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಾಗ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಥೆಯಾಯಿತು. ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಘನತೆ ಗೌರವಗಳನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಂದು ಹಾಗಾಗಲಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ವ್ಯಥೆಯಾಯಿತು. ಇದರ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಕೂಡಲೇ ಸಭೆಯನ್ನು ತಾಳು ಅಡ್ಡರ್ನ್ ಮಾಡಿರಿ. ಇದು ಏಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ಆಯಿತು ಎನ್ನುವುದೇ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಾಳು ಸಭೆಯನ್ನು ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಕಾಲ ಅಡ್ಡರ್ನ್ ಮಾಡಿದರೋ ಇಲ್ಲವೇ ಮುಕ್ಕಾಲು ಗಂಟೆ ಅಡ್ಡರ್ನ್ ಮಾಡಿದರೋ ನಮಗೆ ತಾಳು ಹೇಳಿದುದು ಕೇಳಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ವ್ಯಯ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ವ್ಯರ್ಥವಾಗಬಾರದು. ತಾಳು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕರಾಪಗಳನ್ನು ನುಸೂತ್ತವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ಸರಿ ಅಸರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತರಬಾಗಲೇಬೇಕು ಮತ್ತು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.—What the member says is not correct. It is true that the Chief Minister said that it would have been better if the consent was given instead of allowing such talks. In fact he wanted me to give my consent to this motion, But the hon. Members did not listen to that. At that time I was on the point of permitting the hon. Member Sri Prabhakar to speak and to finish within a minute. When Sri Prabhakar stood up, the Hon. Member Sri Sayanak stood up to speak and wanted my permission. I said there should be some limit for that. So I thought of putting some stop to this thinking that if Sri Prabhakar was allowed, the other Members also ask for permission. At that time the Chief Minister said that instead of giving time to all the members on the matter of giving consent or not, the Chair could have given its consent to the motion. So what the Hon'ble member has said is not correct. But with regard to the suggestion that the time should be utilised properly, I entirely agree with him. The time should be utilised properly on discussing the items on the agenda. Now, the parliamentary procedure requires that everybody should abide by the rules and see the business is resumed. It is not proper for half a dozen members to stand and attack the Chair. Such things should be put an end to. When such things were going on I felt exhausted and wanted to have some tea and wanted the emotion of members also to subside. I adjourned the House for half-an-hour. Therefore, there is no point of order in this respect. But I agree with him about the proper utilisation of the time.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇವೊತ್ತು ಶಾಸನ ಸಭೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಮುಷ್ಕರ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಮೇಲೆ ಪೊಲೀಸಿನವರ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಏರಿತು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಒಂದು ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದುದು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಇದು ಶಾಸಕರ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲ ಎಂದು ದೂರ ಸರಿಯುವ ಕಾರ್ಯವಲ್ಲ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾವು ಹಾಗೇ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು.

ಪೊಲೀಸರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಮೇಲೆ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಯೇ? ಅವರು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ನಾವು ಒಪ್ಪುತ್ತೇವೆ ಇದ್ದೆವು. ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾರು ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರೋ ಅಂತಹವರ ಹತ್ತಿರ ವರದಿ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ)

ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಖಾತೆ ಹದ್ದುಮೀರಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಆಪಾದನೆಯಿಂದ ವಿಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕಾದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸುವುದು ಒಂದೇ ದಾರಿ ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈವೊತ್ತು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಒಂದು ನಿರ್ಬಂಧ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರೋಲೀಸರನ್ನು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರೋಲೀಸರವರನ್ನು ಹಾಕಿದ ಉದ್ದೇಶ ವಾದರೂ ಏನು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಘನಕೀರತೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದೀರಾ? ಎಂದು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಈವೊತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಾಂತಿ ವಾತಾವರಣ ಉಂಟುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಯಕರುಗಳು ಸೇರಿ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನವಿಬೇಕು ಎಂದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶ. ಇಂತಹ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಅವರು ಮುಂದುವರಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವರ ಹಿತವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ, ಅವರನ್ನು ನಮಾಧಾನ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ನಾಯಕರ ಹಾಗೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈವೊತ್ತು ಗಂಗರಾಜುರವರು ಉಪಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗಿರಾ ಈ ರೀತಿ ನಪೋಟ್ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪುನಃ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ವಿನೋ ರಾಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೂ ಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ತಮಗಿದೆ. ಪುನಃ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವಂಥ ಅಧಿಕಾರವೂ ತಮಗೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—I have heard the Hon. Leader of the Opposition. He has really raised certain very important points. I can tell him that I share his grief over the unhappy events that have taken place. He should not be under the impression nor the hon. Members should be under the impression that I do not share the anxiety and grief over what has happened. I do not want to apportion any blame. It is not my function also. The Hon. Leader of the Opposition is very anxious to have a discussion. May I tell him that when this motion came before me, I studied it and I went deep into the matter. I was thinking whether there is any precedent. If there was any precedent, I would have certainly allowed discussion. That is why when the Hon. Leader of the Opposition and certain other Members wanted to make statements, I deliberately permitted them with a view to giving them opportunity to express themselves. This really means that the purpose of the adjournment motion is practically fulfilled, because that discussion went on for nearly two hours. I do not know what else the Leader of the Opposition wanted to say.

After giving full scope, for discussion. I gave my ruling. Under these circumstances, my only anxiety is that we should not lead into a position of creating wrong precedents. Police firing cannot be the subject matter of adjournment motion. Otherwise, whenever firing takes place, if we are to stop the normal working here to discuss it, then the Hon. Leader of the Opposition should know that there would not be any normal business in the Assembly. These precedents are there

for the last 600 years. I suggest that the usual channels of communication between parties should be always active. The Leader of the Opposition and the Leader of the House should find out the best way to see that this unhappy matter comes to an end. It would not help to merely talk on the floor of the House. Since I have permitted short statements to be made on the subject, I feel that the purpose of the adjournment has been served. The Opposition side has had an opportunity to ventilate their grievances. Government have placed their case before the House. Now it is for the leaders on both sides to come together and come to some understanding. The Leader of the House and the Leader of the Opposition should apply their minds and solve the problem. Since I have given my ruling which is a considered one that matter should not be raked up again. That is final.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ನಾಜೇಗೌಡ.—ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ, ಇದು ಅಡ್ವಾಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ 2-3 ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು. ಈ ಒಂದು ಅಡ್ವಾಂಟ್ ಮೋಷನ್ ನಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಅಡ್ವಾಂಟ್ ಮೋಷನ್ ಅರೋ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಏನಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಪೊಲೀಸ್ ಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಲಘುವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಕೈ ಕೊನರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದ ಸೂಕ್ತವನ್ನು ಈ ಸಭೆ ನೋಟೀಸ್ ಮಾಡಿತು. ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಇಷ್ಟೊಂದು ಲಘುವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ತಾವು ಈ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಅರೋ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ರಿಪ್ಲೈ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಲಘುವಾಗಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸತಕ್ಕ ಸೂಕ್ತ ಗೃಹ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇರಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರ್ದೀ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್, ಸ್ವಾಮಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಾಜೇಗೌಡರು ಈ ಮನೆಯ ಗೌರವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಕೇಳಿದಮಟ್ಟಿಗೆ 'ಸೂಕ್ತ' ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರು. ಯಾವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಏನು ಎನ್ನುವಂಥದನ್ನೇ ಮರೆತರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪದವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—'ಸೂಕ್ತ' ಎನ್ನುವುದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಬ್ದವಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎಸ್. ನಾಜೇಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪದವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಆ ಪದವನ್ನು ಹಿಂತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಂಶ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಾಗಲೀ, ಎರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಲೀ, ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಲಘುವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬಾರದು. ಸಭಾ ನಾಯಕರಾದರೂ ಕೂಡ ಸಭೆಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಕೈ ಕೊನರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದುದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದೆ. ನಿಲುವಳಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ತಾವು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಆಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಗೃಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲೇಬೇಕಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅದರಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಭಾ ನಾಯಕರು ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ.

Election of Members to the (i) Committee on Government Assurances, (ii) House Committee and (iii) Public Accounts Committee

(Results Announced)

Mr. SPEAKER.—I have an announcement to make. As the number of nominations received is equal to the number of places to filled in the